МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАКАЗ

«12» 05 2016 р. м. Київ № 1324

Про введення в дію рішення вченої ради КНТЕУ про затвердження Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в КНТЕУ

На виконання постанови вченої ради КНТЕУ від 28 квітня 2016 року (протокол № 10, п. 7)

НАКАЗУЮ:

1. Ввести в дію Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в КНТЕУ (додається), затверджене вченою радою КНТЕУ 28 квітня 2016 року (протокол № 10, п. 7).

2. Проректору з наукової роботи Мельниченко С.В. оприлюднити затверджене Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в КНТЕУ на офіційному веб-сайті університету.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на проректора з наукової роботи С.В. Мельниченко.

Ректор **А.А. Мазаракі**

ПОСТАНОВА
вченої ради КНТЕУ
від 28 квітня 2016 р.
(протокол № 10, п. 7)

Про затвердження Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в КНТЕУ

Вчена рада КНТЕУ п о с т а н о в л я є :

1. Затвердити Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в КНТЕУ (додається).

2. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на проректора з наукової роботи С.В. Мельниченко.

Голова вченої ради **А.А. Мазаракі**

Вчений секретар **М.В. Тарасюк**

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою КНТЕУ
28 квітня 2016 року
(протокол № 10, п. 6)

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ КНТЕУ
від 12 05 2016 р. № 1324

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук

Київ 2016

Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ заборонено

Укладачі: А.А. Мазаракі , проф., д.е.н. – ректор;
Н.В.Притульська, проф., д.т.н. – перший проректор;
С.В.Мельниченко, проф., д.е.н. – проректор з наукової роботи;
Т.Г. Сорочинець – завідувач відділу аспірантури і докторантури.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ТА ДОКТОРА НАУК

Укладачі: МАЗАРАКІ Анатолій Антонович,
ПРИТУЛЬСЬКА Наталія Володимирівна,
МЕЛЬНИЧЕНКО Світлана Володимирівна,
СОРОЧИНЕЦЬ Тетяна Георгіївна

Редактор К.Я. Савчук
Комп'ютерна верстка

Підп. до друку _____01. Формат 60х84/16. Папір друк.
Офс. друк. Ум. друк. арк. ____. Ум. фарбо-відб. _____.
Обл.-вид. арк. _____. Тираж ____ пр. Зам. ____

Видавничий центр КНТЕУ. Друкарня ВЦ КНТЕУ.
02156, Київ-156, вул. Кіото, 19

Вступ

Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук розроблено відповідно до Конституції України, Закону України "Про вищу освіту", Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Порядку присвоєння вчених звань, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 р. № 656, «Про Положення «Про порядок присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (зі змінами), нормативних документів Київського національного торговельно-економічного університету (КНТЕУ).

Цей Порядок визначає механізм підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук відповідно (далі – здобувачі).

1. Загальні положення

1.1. Підготовка здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук відповідно в університеті здійснюється за такими формами:

- аспірантура (за очною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання);
- поза аспірантурою (для викладачів та співробітників КНТЕУ, які професійно проводять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність);
- докторантура за очною (денною) формою навчання;
- шляхом самостійної підготовки наукових досягнень до захисту.

Доктор філософії - це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою вищого навчального закладу або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Доктор наук - це другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії і передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях.

Аспірант – особа, зарахована до університету для здобуття ступеня доктора філософії.

Докторант – особа, зарахована або прикріплена до університету для здобуття ступеня доктора наук.

Здобувач – особа, яка здобуває вищу освіту ступеня доктора філософії поза

аспірантурою без переривання трудової діяльності в університеті або під час перебування у творчій відпустці.

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить **чотири роки**, доктора наук у докторантурі – **два роки**, здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою прикріплюються строком до **п'яти років**.

1.2. Підготовка в аспірантурі й докторантурі здійснюється:

- за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням);
- за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав університет на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук).

1.3. Підготовка докторів філософії може здійснюватись за освітньо-науковою програмою, узгодженою між КНТЕУ і науковими установами, виконання навчального плану здійснюється університетом, а забезпечення проведення наукових досліджень згідно з індивідуальним планом наукової роботи здійснюється науковою установою або КНТЕУ разом з науковою установою.

1.4. Для врегулювання відносин між аспірантом або докторантом та університетом укладається договір.

1.5. Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

1.6. Науково-методичне забезпечення та організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях здійснює вчена рада КНТЕУ.

1.7. Координацію діяльності щодо підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, здійснює відділ аспірантури і докторантури.

2. Права та обов'язки аспірантів і докторантів

2.1. Аспіранти і докторанти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України "Про вищу освіту". З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної у вищих навчальних закладах (наукових установах), бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта), для аспірантів — на чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення вченою радою двох керівників;
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою

Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579;

- академічну відпустку, зокрема за станом здоров'я, у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відповідно до законодавства.

2.2. Аспіранти і докторанти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України "Про вищу освіту". З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також зобов'язані:

- дотримуватися морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі (професії), встановлених університетом;
- виконувати індивідуальний план наукової роботи та індивідуальний навчальний план, систематично звітувати про хід їх виконання на засіданні кафедри та вченої ради факультету;
- захистити в установлений строк свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для аспірантів) та у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або за сукупністю опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях статей (для докторантів) у спеціалізованій вченій раді.

2.3. Покладення університетом на аспіранта чи докторанта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової (наукової) програми та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

2.4. Аспіранти і докторанти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

3. Порядок та умови вступу до аспірантури і докторантури

Вступ до аспірантури та докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до цього Порядку, Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів, затверджених МОН України та правил прийому до КНТЕУ.

Правила прийому до аспірантури та докторантури затверджуються вченою радою університету на основі Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів і відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» та в установлені строки оприлюднюються на офіційному веб-сайті КНТЕУ.

Правила прийому до університету діють протягом відповідного навчального року.

Підготовка в аспірантурі чи докторантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової або наукової програми за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури та наукової програми докторантури є підготовка та публікація наукових статей.

Аспіранти і докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту

дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі та докторантурі.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується вченою радою протягом двох місяців з дня зарахування аспіранта або докторанта до університету. Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

Порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою рішення про відрахування аспіранта або докторанта.

Підготовка в аспірантурі та докторантурі завершується захистом наукових досягнень аспіранта або докторанта у спеціалізованій вченій раді. Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради.

Аспірант або докторант, який захистився до закінчення строку підготовки в аспірантурі або докторантурі, має право за власним вибором:

- отримати одноразову виплату в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті університету на відповідний календарний рік, та за власною заявою бути відрахованим з аспірантури або докторантури;
- отримати за власною заявою оплачувану академічну відпустку на строк, що залишився до завершення нормативного строку підготовки в аспірантурі або докторантурі.

Якщо аспірант захистив дисертацію на другому чи третьому році підготовки в аспірантурі та був обраний за конкурсом на відповідну посаду наукового (науково-педагогічного) працівника в КНТЕУ, то загальна сума залишку стипендії нараховується йому як щомісячна надбавка до заробітної плати.

3.1. Порядок та умови вступу до аспірантури

3.1.1. Основною формою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти є аспірантура.

3.1.2. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліста»). До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з правилами прийому, а саме:

1. Заяву.
2. Анкету.
3. Копію паспорта.
4. Копію диплома магістра (або спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності та Додатку до диплому. Особи, які здобули відповідну освіту за кордоном, подають копію диплома, його переклад, завірений в установленому порядку та свідоцтво про його визнання.
5. Копію військового квитка або посвідчення про приписку – для військовозобов'язаних.
6. Посвідчення про складання кандидатських іспитів (за наявності).
7. Рекомендацію Вченої ради факультету вищого навчального закладу щодо вступу до аспірантури (за наявності).
8. Рішення кафедри щодо передбачуваного напряму наукового

дослідження та наукового керівника.

9. Медичну довідку про стан здоров'я за формою 086/о.
10. Фотокартку 3х4.
11. Копію трудової книжки, завірену печаткою відділу кадрів за місцем роботи.
12. Автобіографію.
13. Список опублікованих праць, винаходів або дослідницьку пропозицію.
14. Копію ідентифікаційного коду.

Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури виключно у зв'язку з неподанням в установлений строк документів, визначених правилами прийому.

Під час подання заяви вступник пред'являє особисто:

документ, що посвідчує особу та громадянство (відповідно до статті 5 Закону України "Про громадянство України");

військовий квиток або посвідчення про приписку – для військовозобов'язаних;

документ державного зразка (оригінал) про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, на основі якого здійснюється вступ, і додаток до нього.

Усі копії документів засвідчуються за оригіналами приймальною комісією університету або в установленому законодавством порядку. Копії документа, що посвідчує особу та громадянство, військового квитка (посвідчення про приписку) не підлягають засвідченню. Копії документів без пред'явлення оригіналів не приймаються.

Трудова книжка із записом про звільнення з останнього місця роботи у зв'язку зі вступом на очну форму навчання в аспірантурі та довідка з місця роботи про середньомісячну заробітну плату подається аспірантом особисто після його зарахування.

Особа, яка подає для вступу до аспірантури диплом, що виданий іноземним вищим навчальним закладом, допускається до вступних випробувань нарівні з іншими особами. Зарахування такого вступника здійснюється в разі успішного складення ним вступних випробувань та прийняття вченою радою рішення про визнання його диплома.

До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з правилами прийому. Рішення про допуск до вступних іспитів до аспірантури виноситься приймальною комісією університету з урахуванням рішення кафедри, розгляду поданих наукових праць, дослідницької пропозиції, про що вступник до аспірантури повідомляється у тижневий термін.

Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури виключно у зв'язку з неподанням в установлений строк документів, визначених правилами прийому.

Особам, які за рішенням приймальної комісії допущені до складання вступних іспитів до аспірантури, для підготовки та складання вступних іспитів надається один раз на рік додаткова оплачувана відпустка за місцем роботи з розрахунку 10 днів на кожен іспит.

3.1.3. Відповідно до пункту 11 статті 44 Закону України «Про вищу освіту» та Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» на основі освітнього ступеня «магістр» / освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії здійснюється за результатами наступних вступних іспитів:

- зі спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);
- з іноземної мови (за вибором вченої ради університету в обсязі, який відповідає рівню В2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти). Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом;
- з філософії.

Оцінювання вступних іспитів зі: спеціальності, іноземної мови та філософії здійснюється за 100-бальною шкалою.

Для конкурсного відбору осіб, які вступають до аспірантури для здобуття ступеня доктора філософії конкурсний бал обчислюється шляхом додавання балів вступних іспитів зі спеціальності, іноземної мови та філософії помножених на вагові коефіцієнти.

Конкурсний бал вступників до аспірантури визначається за формулою:

КБ = БС х К1 + БІ х К2 + БФ х К3,

де **БС** – бал іспиту зі спеціальності;

БІ – бал іспиту з іноземної мови;

БФ – бал іспиту з філософії;

К1, К2, К3 – вагові коефіцієнти, сума яких дорівнює одиниці.

Вагові коефіцієнти вступних іспитів затверджуються на рівні:

зі спеціальності **(К1)** – 0,5;

з іноземної мови **(К2)** – 0,3;

з філософії **(К3)** – 0,2.

Особи, які на час вступу до аспірантури склали всі або декілька кандидатських іспитів, звільняються (за їх бажанням та письмовою згодою) від вступних іспитів. Приймальною комісією зараховуються оцінки кандидатських іспитів на підставі відповідної заяви вступника.

Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), призначаються додаткові вступні випробування.

Програми вступних випробувань розробляються і затверджуються університетом не пізніше ніж за три місяці до початку прийому документів.

Програми вступних випробувань оприлюднюються на веб-сайтах університету та в приймальній комісії.

Вступники, які без поважних причин не з`явилися на вступні іспити у

зазначений розкладом час, а також ті, знання яких було оцінено як «незадовільно» (нижче 60 балів), до участі в наступних вступних випробуваннях не допускаються.

Повторне складання вступних іспитів не дозволяється. Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу до університету протягом одного календарного року.

Апеляції на результати вступних випробувань розглядає апеляційна комісія університету, склад та порядок роботи якої затверджуються наказом ректора.

3.1.4. Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, до складу яких входить, як правило, три – п'ять осіб, які призначаються наказом ректора.

3.1.5. До складу предметних комісій включаються доктори філософії та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми.

До складу предметних комісій можуть бути призначені також представники наукових установ, з якими укладено договори про ведення спільної наукової діяльності та/або про спільне керівництво дослідженнями аспірантів, та/або про спільне виконання освітньо-наукової програми або з якими здійснюється підготовка докторів філософії за спільною освітньо-науковою програмою, узгодженою між університетом і науковою установою.

До складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися також особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою і за рішенням вченої ради можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступником.

3.1.6. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною правилами прийому до університету.

Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури затверджується наказом ректора, який оприлюднюється в установленому порядку.

3.1.7. Аспіранту одночасно з його зарахуванням відповідним наказом ректора призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників з науковим ступенем.

Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта і відповідає перед вченою радою університету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво, як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження. Вчена рада університету з урахуванням потреб

аспіранта та ефективності роботи наукового керівника з підготовки докторів філософії може відвести більшу кількість годин навчального навантаження керівникові з їх оплатою за рахунок коштів спеціального фонду університету.

Рішенням вченої ради аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

3.1.8. Про надання дозволу докторам філософії (кандидатам наук) здійснювати наукове керівництво здобувачами вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні приймає рішення вчена рада університету за пропозиціями від вчених рад факультетів (лише тим кафедрам, де середня завантаженість доктора наук становить не менше 3 (5) докторантів, аспірантів, здобувачів).

Критеріями для надання наукового керівництва є:

- наукові праці (не менше десяти) (є автором або співавтором), опубліковані після захисту дисертації у вітчизняних та/або іноземних (міжнародних) рецензованих фахових виданнях, з яких не менше трьох публікацій у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science та інші;
- керівництво науково-дослідною роботою або участь у їх виконанні.

Вчена рада університету своїм рішенням надає дозвіл докторам філософії (кандидатам наук) керувати аспірантами та здобувачами на термін 5 років.

Після закінчення терміну дозволу на наукове керівництво вчені ради факультетів розглядають питання про ефективність роботи наукових керівників – та подають свої пропозиції до вченої ради університету про його продовження.

Дозвіл на наукове керівництво продовжується на наступні 5 років, якщо не менше 50% випускників аспірантури, якими здійснювалось керівництво, вчасно захистили дисертацію або подали її до спеціалізованої вченої ради. Вчена рада університету має право призупинити дозвіл на участь у підготовці науково-педагогічних кадрів, якщо науковий керівник не забезпечує своєчасну та якісну підготовку аспірантів і здобувачів.

3.1.9. Рішення про зміну наукового керівника, як виняток, приймається вченою радою університету на підставі заяви аспіранта, рішень кафедри та вченої ради факультету.

4. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі

4.1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються вченою радою університету для кожної спеціальності.

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, та захистити дисертацію.

4.2. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових.

Навчальний план аспірантури повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30-60 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма та навчальний план підготовки здобувачів ступеня вищої освіти доктор філософії є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою університету протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

Тема дисертаційної роботи аспіранта після обговорення на засіданні кафедри та вченої ради факультету, ухвалення Науковою експертною радою університету, затверджується вченою радою університету не пізніше двох місяців після зарахування його до аспірантури.

Уточнення (як виняток – зміна) теми відбувається за обґрунтованим поданням кафедри, вченої ради факультету, ухвалою Наукової експертної ради та рішенням вченої ради університету.

Зміна спеціальності (у межах галузі знань), за якою виконується дисертаційна робота, відбувається (як виняток) за наказом ректора, на підставі аргументованого подання кафедри, рекомендації вченої ради факультету, ухваленою Науковою експертною радою та затвердженого вченою радою університету.

4.3. Індивідуальний навчальний план аспіранта повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником, завідувачем кафедри та деканом відповідного факультету.

Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін відбувається на базі університету, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність — на базі інших вищих навчальних закладів (наукових установ).

Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником у порядку, який затверджується вченою радою.

Усі аспіранти незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури.

4.4. Освітньо-наукова програма аспірантури має включати не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибинних знань із спеціальності (групи спеціальностей), за якою (якими) аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану

наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напряму (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить не менш як 12 кредитів ЄКТС);

- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить чотири — шість кредитів ЄКТС);

- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить не менш як шість кредитів ЄКТС);

- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (рекомендований обсяг такої навчальної складової становить шість — вісім кредитів ЄКТС).

4.5. Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні С1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

- на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані у повному обсязі;

- на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

4.6. Вчена рада університету має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших вищих навчальних закладах (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.

4.7. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії захищають дисертації, як правило, у постійно діючій спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності, яка функціонує в університеті. Вчена рада університету має право подати до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти документи для акредитації спеціалізованої вченої ради, утвореної для проведення разового захисту, або звернутися з відповідним клопотанням до іншого вищого навчального закладу (наукової установи), де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.

4.8. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним замовленням здійснюється виключно в аспірантурі за очною (денною, вечірньою) формою навчання.

4.9. Державне замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі за спеціальностями розподіляється на конкурсній основі між вищими навчальними закладами та науковими установами. До участі в конкурсі на розміщення державного замовлення допускаються лише вищі навчальні заклади та наукові установи, які на момент проведення конкурсу мають ліцензію на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за відповідною спеціальністю.

4.10. Кількість аспірантів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням, та вартість такої підготовки визначаються вченою радою університету з урахуванням ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії університету, за якою він провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, та можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва та задоволення освітніх потреб аспірантів за відповідною спеціальністю.

5. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою

5.1. Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

Такі особи прикріплюються строком до п'яти років до університету, в разі наявності ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за відповідною спеціальністю.

Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури згідно із затвердженими в установленому

порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи прикріпленої особи та публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді. Правила та процедури прикріплення визначаються вченою радою університету.

5.2. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, які прикріплені до університету для реалізації свого права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також їх наукове керівництво здійснюється за кошти університету.

Особи, прикріплені до університету з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, мають всі права і обов'язки, визначені у другому розділі цього Порядку.

5.3. У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в університеті та має право:

- продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою у вищому навчальному закладі (науковій установі), до якого особа зарахована на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за умови прийняття відповідного рішення таким вищим навчальним закладом (науковою установою);

- вступити до аспірантури університету для здобуття відповідного ступеня за очною (денною, вечірньою) або заочною (дистанційною) формою навчання і зарахування їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

6. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук у докторантурі

6.1. З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури університету.

Протягом строку перебування в докторантурі докторант зобов'язаний захистити результати своїх наукових досягнень у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується МОН, у спеціалізованій вченій раді.

Здобувач ступеня доктора наук у дисертації (монографії, сукупності наукових робіт) повинен представити узагальнення самостійних досліджень стосовно актуальної наукової проблеми (групи проблем) у межах однієї або кількох галузей знань, результати яких забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення, є достовірними та пройшли широку апробацію.

Перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук.

6.2. Прийом до докторантури або надання творчої відпустки здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною спеціальністю відповідно до встановлених вимог.

До докторантури приймаються особи, які мають ступінь доктора філософії (кандидатат наук), наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності

(зокрема публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих в наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

6.3. Для вступу до докторантури вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає кафедрі, розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Протягом місяця з дня надходження документів від усіх вступників кафедра заслуховує їх наукові доповіді і шляхом голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд вченої ради факультету та університету.

Перелік та строк подання документів, необхідних для вступу до докторантури визначається в правилах прийому до університету.

Перелік документів повинен включати:

1. Заяву.
2. Анкету.
3. Витяг з протоколу вченої ради університету про затвердження теми та розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведення досліджень до захисту.
4. Список опублікованих наукових праць і винаходів з обраної спеціальності за відповідною формою.
5. Письмову характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним науково-педагогічним або науковим працівником університету, із згодою бути науковим консультантом в разі його вступу до докторантури.
6. Копію диплома про закінчення вищого навчального закладу із зазначенням одержаної кваліфікації спеціаліста або магістра (особи, які здобули відповідну освіту за кордоном – копію нострифікованого диплому) з копією витягу із залікової відомості (додаток до диплому).
7. Копію диплома про присудження наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук). Особи, які здобули відповідну освіту за кордоном подають диплом, його переклад, завірений в установленому порядку та свідоцтво про його визнання.
8. Витяг з протоколу засідання кафедри, ради факультету про рекомендацію щодо зарахування до докторантури університету.
9. Рішення Вченої ради вищого навчального закладу (наукової установи) про рекомендацію щодо зарахування до докторантури.
10. Фотокартку 3х4.
11. Копію ідентифікаційного коду.
12. Копію трудової книжки.
13. Медичну довідку за формою 086/о.

Крім того, вступники мають право подавати додаткові документи, які характеризують їх наукові здобутки:

1. Копію атестата про присвоєння вченого звання доцента (професора, старшого наукового співробітника).

2. Відгук про наукову діяльність з місця роботи, засвідчену керівником установи.

Під час подання заяви вступник пред'являє особисто: документ, що посвідчує особу; військовий квиток або посвідчення про приписку – для військовозобов'язаних; диплом про вищу освіту; диплом про присудження наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук).

Усі копії документів засвідчуються за оригіналами в установленому законодавством порядку. Копії документа, що посвідчує особу та громадянство, військового квитка (посвідчення про приписку) не підлягають засвідченню. Копії документів без пред'явлення оригіналів не приймаються.

Трудова книжка із записом про звільнення з останнього місця роботи у зв'язку із вступом до докторантури та довідка з місця роботи про середньомісячну заробітну плату подається докторантом особисто після зарахування до докторантури.

Особа, яка подає для вступу до докторантури диплом, що виданий іноземним вищим навчальним закладом, допускається до вступу нарівні з іншими вступниками. У разі позитивного рішення вченої ради вищого навчального закладу (наукової установи) щодо зарахування такого вступника в докторантуру вчена рада відповідного вищого навчального закладу (наукової установи) одночасно приймає рішення про визнання його диплома. У разі відмови вчена рада надає вступнику обґрунтоване пояснення причин такої відмови.

6.4. Вчена рада університету в місячний термін розглядає висновки кафедри, вченої ради факультету щодо кожного вступника і приймає рішення про його зарахування до докторантури та відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника призначає докторанту наукового консультанта з числа штатних науково-педагогічних або наукових працівників університету із ступенем доктора наук з відповідної спеціальності.

Рішення вченої ради університету затверджується і оформляється наказом ректора.

На здійснення наукового консультування відводиться щороку 50 академічних годин навантаження на одного докторанта. Науковий консультант може здійснювати підготовку лише одного докторанта.

6.5. Державне замовлення на підготовку здобувача вищої освіти ступеня доктора наук в докторантурі за спеціальностями розподіляється на конкурсній основі між вищими навчальними закладами та науковими установами, у яких діють спеціалізовані вчені ради з відповідних спеціальностей.

Інформація про розподіл державного замовлення оприлюднюється на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайтах вищих навчальних закладів (наукових установ), що отримали державне замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук.

Атестація докторанта здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності, яка функціонує в університеті, до якого зарахований докторант. Якщо в університеті, до якого зарахований докторант, не функціонує спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності,

атестацію докторанта може здійснювати постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності іншого вищого навчального закладу (наукової установи) за клопотанням університету, що здійснював підготовку здобувача вищої освіти ступеня доктора наук, або за заявою докторанта.

7. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення аспірантів, докторантів

7.1. Підставами для відрахування здобувачів вищої освіти є:

1) завершення навчання за відповідною освітньо-науковою (науковою) програмою;

2) власне бажання;

3) переведення до іншого навчального закладу;

4) невиконання навчального плану (для докторів філософії);

5) порушення умов договору (контракту), укладеного між університетом та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;

6) інші випадки, передбачені законом.

7.2. Здобувачі вищої освіти можуть переривати навчання (з наданням академічної відпустки) у зв'язку із обставинами, які унеможливлюють виконання індивідуального плану роботи:

- за станом здоров'я;
- перебування у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, доглядом за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
- призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї;
- сімейними обставинами;
- навчанням чи стажуванням в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав).

7.3. Загальний термін переривання у навчанні у зв'язку з хворобою не може перевищувати один рік.

Здробувачам вищої освіти, призваним на військову службу у зв'язку з оголошенням мобілізації, гарантується збереження місця навчання та стипендії.

Здобувачам вищої освіти, які реалізують право на академічну мобільність, протягом навчання, стажування чи здійснення наукової діяльності в іншому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами гарантується збереження місця навчання та виплата стипендії відповідно до положення про порядок реалізації права на академічну мобільність. Такі особи не відраховуються із складу здобувачів вищої освіти.

7.4. Для оформлення академічної відпустки аспірант/докторант не пізніше ніж за п'ятнадцять днів до початку бажаного терміну переривання подає на ім'я ректора заяву, погоджену з науковим керівником (консультантом), завідувачем кафедри та деканом. До заяви повинні додаватися документи, які підтверджують обґрунтованість причини переривання (офіційне запрошення на стажування, підтвердження отримання гранту, лікарняні листи, довідка ЛКК, свідоцтво про народження дитини тощо).

7.5. Переривання та продовження навчання в аспірантурі/перебування у

докторантурі оформлюється відповідним наказом. Період переривання не включається до терміну навчання в аспірантурі або перебування у докторантурі. Стипендія на період переривання навчання не сплачується.

7.6. У випадку, якщо аспірант/докторант після закінчення терміну академічної відпустки не поновив свій статус, тобто не зареєструвався у відділі аспірантури і докторантури протягом десяти днів, то він/вона підлягає відрахуванню з останнього дня переривання навчання в аспірантурі або перебування у докторантурі, зазначеного у наказі.